

2013-09-23

Nationella Kontaktpunktens utlåtande - Swedwatchs anmälan gällande Electrolux

Ärendet

Den 9 april 2013 anmälde Swedwatch Electrolux till den svenska Nationella Kontaktpunkten. Swedwatch hävdar i sin anmälan att arbetare och fackligt aktiva på Electrolux fabriker i Thailand blivit avskedade eller suspenderade från sina arbeten efter vad företaget har hävdad varit illegala strejker. Enligt Swedwatch har företaget inte respekterat OECD:s riktlinjer, kapitel V arbets- och anställningsförhållanden och relationer mellan arbetsmarknadens parter (punkt 1,3, 4 och 7) samt kapitel I punkt 2 (se bilagd länk för anmälan).

Enligt Electrolux finns felaktiga uppgifter i anmälan (se bilagd länk för företagets svar). I ett förtydligande från Electrolux (se bilagd länk) påpekas även att företaget har samarbetat med IndustriALL och IF Metall för att finna en lösning. Samtliga avskedade eller suspenderade anställda har erbjudits återanställning. Fram till den 2:e augusti 2013, har företaget antingen återanställt avskedade eller nått en förlikning med övriga avskedade alternativt suspenderade anställda. Electrolux har i ett avtal med IndustriALL och IF Metall enats om att genomföra gemensam utbildning för den lokala ledningen och det lokala facket (se bilagd länk, Appendix 1).

Anmälaren

Swedwatch är en ideell förening och partipolitiskt obunden researchorganisation vars syfte är att minska sociala och miljömässiga missförhållanden kopplade till svenska företags verksamhet i utvecklings- och låglöneländer. Swedwatch är inte direkt part i anmälan i och med att de inte formellt företräder de anställda men med utgångspunkt från dess verksamhet bedöms den ha ett principiellt intresse av händelserna mellan Electrolux och företagets anställda i Thailand.

Nationella Kontaktpunktens bedömning (NKP:n)

Nationella Kontaktpunkten har beslutat att formellt inte ta sig an anmälan då parterna, dvs företaget och facket har inlett en dialog för att finna en lösning på konflikten. I detta skede anser NKP:n att detta arbete bör fortgå. NKP:n uppmuntrar parterna att fortsätta denna dialog och menar att det i första hand är upp till arbetsmarknadens parter att finna en lösning på konflikten. I sammanhanget kan nämnas att IF Metall, som är en av fackföreningarna i den svenska NKP:n, har haft en roll i syfte att underlätta dialogen mellan parterna, dvs fack och arbetsgivare i Thailand och har varit Electrolux behjälplig i uppdatering av företagets uppförandekod. Även om NKP:n formellt inte tar sig an fallet kommer NKP:n att följa utvecklingen av denna dialog, dock anser NKP:n i nuläget att parterna själva bör få fullfölja det arbete som inletts. NKP:n ser fram emot en återrapportering från Electrolux under hösten om hur dialogen har utvecklats. För Electrolux fortsatta arbete med den sociala dialogen vill NKP:n speciellt understryka kapitel V punkt 2a-c i riktlinjerna, vilket rör relationer mellan arbetsmarknadens parter och förutsättningarna för fackligt arbete och en god social dialog:

- 2a. Ge arbetstagarnas företrädare nödvändiga resurser för att verkningsfulla kollektivavtal ska komma till stånd,
- 2b. Ge arbetstagarnas företrädare den information som behövs för att förhandlingarna om anställningsvillkor ska vara meningsfulla,
- 2c. Ge arbetstagarna och deras företrädare information som ger dem möjlighet att få en korrekt och rättvisande bild av resultatet för den del av verksamheten som berör dem eller om det är lämpligt för företaget i sin helhet.

Syftet med NKP:ns arbete är i första hand framåtsyftande och att en konstruktiv lösning uppnås. NKP:n vill emellertid i sammanhanget understryka vikten av att OECD:s riktlinjer för multinationella företag respekteras och att kunskapen om dessa ökas, inte minst på lokal nivå. Företag och fack kan här tillsammans spela en viktig roll.

Enligt riktlinjerna har de multinationella företagen ett ansvar att efterleva riktlinjernas principer och normer samt att undvika och åtgärda det som kallas ”negativ påverkan” i frågor som omfattas av riktlinjerna. De multinationella företagen bör ”veta och visa” att de inte är inblandade i negativ påverkan, genom att ha konsekvensanalyser

(”due diligence”) som belyser riskerna för negativ påverkan och som gör att de kan ta itu med den. Även här kan en god social dialog bidra till att motverka en negativ påverkan och finna former för eventuell åtgärd.

Bakgrund Nationella Kontaktpunkten

Alla länder som anslutit sig till OECD:s riktlinjer för multinationella företag åtar sig att stödja och främja riktlinjerna genom att upprätta nationella kontaktpunkter. Den svenska NKP är en trepartssamverkan mellan staten, näringslivet och arbetstagarorganisationer. Staten representeras av flera departement i regeringskansliet.

Utrikesdepartementet är sammankallande. Näringslivet representeras av Svenskt Näringsliv och Svensk Handel, arbetstagarorganisationerna av LO, Saco, TCO, Unionen och IF Metall.

NKP:n kan inte ompröva domstolsbeslut och har ingen legal befogenhet eller sanktionsmöjligheter. Kontaktpunktens huvuduppgift är att främja att företagen följer riktlinjerna samt att medverka till att lösa problem i enskilda fall, genom dialog och diskussioner.